

अनुसूची- २

(दफा ४ तथा अनुसूची-१ को भाग-१ सँग सम्बन्धित)

गोदावरी नगरपालिका

स्थानीय राजपत्र

वर्ष : ४ (गोदावरी)

संख्या : ३३

मिति : २०७७/०९/०२

भाग-१

गोदावरी नगरपालिका

नगर कार्यपालिका बैठकबाट पारित मिति : २०७७/८/२१

प्रमाणीकरण मिति : २०७७/९/१

पशु विकास कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि २०७७

१) प्रस्तावना:-

मुलुकको अर्थतन्त्रको महत्वपूर्ण स्थान ओगटेको पशु पालन ब्यवसाय यस कैलाली जिल्ला गोदावरी नगरपालिकामा अधिकांसको मुख्य पेशा कृषि तथा पशुपालन भएको पशुपालनका लागि भौगोलिक, सामाजिक दृष्टिकोणले पशुपालनको अवसर तथा सम्भावना भएको नगरपालिका भएकोले पशु विकास गर्नका लागि विभिन्न कार्यक्रमहरू संचालन गरी पशु उत्पादन, उत्पादकत्व, वृद्धि गरी थप आयआर्जनमा सहयोग पुऱ्याउनका लागि कृषकहरूलाई प्रोत्साहित गरी स्वरोजगार सृजना गर्न, स्वच्छ, ताजा तथा स्वस्थकर पशुजन्य उत्पादनका लागि विभिन्न कार्यक्रमहरू संचालन गर्न आवश्यक छ। उक्त कार्यक्रम संचालनका लागि ब्यवसायिक फर्म, समुह, समितिलाई प्रथामिकता दिइनेछ । पशु विकास कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न, कार्यक्रमलाई नियमन तथा कार्यान्वयन गर्न सहज बनाउनका लागि “पशु विकास कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि बाञ्छनिय भएकोले स्थानिय सरकार संचालन ऐन, ०७४ को दफा ११ को उप दफा ७ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी यो कार्यविधि बनाई लागु गरिएको छ ।

२. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः

- क) यो कार्यविधिको नाम पशु विकास कार्यन्वयन कार्यविधि २०७७ रहेको छ ।
ख) यो कार्यविधि नगर कार्यपालिका बाट स्वीकृत भएपछि प्रारम्भ हुनेछ ।

३. परिभाषा:

- क) पशु: पशु भन्नाले कृषकले पालेका घर पालुवा जनावर सम्भन्नु पर्छ । सो शब्दले पंक्षी तथा माछा समेत जनाउँछ ।
ख) पशु उत्पादन: पशुबाट उत्पादन हुने जम्मा उपज पशु जन्य पदार्थ माछा, मासु, दुध, उन, अण्डा, भुत्ला, छाला आदि सम्भन्नु पर्छ ।
ग) अनुदान: कार्यक्रम संचालनका लागि निशुल्क वा सहभागितात्मक रूपमा उपलब्ध गराइने सहयोग नगद रकम वा वस्तुलाई अनुदान भनिनेछ ।

४) लक्ष्यः

- क) कृषक, समुह, समिति अन्तर्गत प्रोत्साहित गर्न कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
ख) समुह, समितिलाई ब्यवस्थित एवं सृद्ध गर्न मद्दत पुऱ्याउने ।
ग) स्वरोजगार सृजना गरी आत्म निर्भर बनाउनेछ ।
घ) पशु उत्पादनमा जोड दिइनेछ ।
ङ) पशु पालन ब्यवसायहरूलाई ब्यवस्थित गरी मर्यादित बनाउनमा जोड दिइनेछ ।

५) उद्देश्यः-

पशु विकास कार्यन्वयन कार्यविधिको उद्देश्यहरूः

- क) कार्यक्रम संचालन कार्यन्वयन गर्न सहज बनाउन ।
ख) कार्यक्रम नियमन गर्न ।
ग) अनुदान सहयोग गर्न ।
घ) पशु उत्पादन, उत्पादकत्व वृद्धि गर्न ।
ङ) स्वरोजगारीको सृजना गर्न ।
च) पशु पालन, ब्यवसायलाई प्रोत्साहित एवं ब्यवस्थित बनाई मर्यादित बनाउन ।

६) पशु विकासका लागि संचालित कार्यक्रमहरूः

फर्म प्रवर्द्धन कार्यक्रमः पशुलाई ब्यवस्थित तरिकाले राखी पालिने गोठको खोर निर्माण सुधार, आहारा ब्यवस्थित गर्न विकास गर्न प्रशोधन गर्नका साथै पशुको नश्ल सुधार बजारीकरणका साथै सीप तथा दक्षता अभिवृद्धिका लागि तालिम सेवा कार्यक्रम संचालन गरी ब्यवसायिक फर्म प्रवर्द्धन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

क) गोठ निर्माण सुधारः ब्यवसायिक फर्महरूलाई गोठ खोर निर्माण तथा सुधार कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । उक्त कार्यक्रम संचालनको लागि सहभागितात्मक ५०/५० प्रतिशत रकम लगानी गरी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

ख) आहारा सुधार कार्यक्रमः घाँस विस्तार वीउ उत्पादनमा सहयोग, साइलेज, निर्माण, भुसा, पराल, ब्यवस्थापन, दाना बनाउने उपकरणमा सहयोग नर्सरी स्थापना (डाले, घाँस, बहु वर्षे घाँस आदि) खनिज मिश्रण, फिड एडिटिभ्स आदिमा सहयोग ।

ग) नश्ल सुधारमा सहयोगः नश्ल सुधारमा सहयोग पन्याउन कृत्रिम गर्भाधानमा विशेष जोड दिइनेछ । सेक्स सिमेनको प्रयोगमा ल्याई गाईमा बाच्छी जन्मनमा मद्दत पुन्याउने, कृत्रिम गर्भाधान गरेका पशुलाई सुत्केरी भत्ता, प्याकेजमा सहयोग पुन्याउने, प्राकृतिक गर्भाधनका लागि बोका, थुमा, विर तथा राँगो, साँढे खरिदमा अनुदान सहयोग ।

७) यान्त्रिकरणः-

फर्महरूमा यान्त्रिकरणको निति ल्याइनेछ । मिल्किंग मेशिन, आशारा दाना बनाउने मेशिनको प्रयोग, घाँस भुसा प्रशोधनमा मेशिनको प्रयोग तथा सहयोग, घाँस खेतीका लागि यन्त्रको प्रयोग आदि ।

८) मागमा आधारित कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।

९) बजारीकरणः उत्पादित पशुहरूलाई बजारीकरणमा आवश्यक सहयोग गरिनेछ ।

१०) तालिम सेवा कार्यक्रमः ब्यक्तिगत कृषक, समुह, समिति तथा ब्यवसायिक कृषकहरूलाई सीप दक्षताको विकास एवं अभिवृद्धिका लागि तालिम सेवा कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ। तालिम सञ्चालन निम्न अनुसार तालिमहरू उपलब्ध गराइनेछ ।

अ) स्थलगत तालिमः कृषकहरूको घर दैलोमा, गाउँ टोलमा १ दिने अभिमुखिकरण तालिम संचालन गरिनेछ । स्थलगत तालिमामा २०-२५ जना कृषकहरूलाई सहभागी गराई विषयगत (बाख्रा, भेडा, कुखुरा, गाई, भैसी, बंगुर, माछा) को तालिम उपलब्ध गराइनेछ ।

सहभागी संख्या: २०/२५ जना

स्टेशनरी सामान: डटपेन, नोटकापी १/१ थान

चिया नास्ता: १ पटक

आ) **न्यावशायिक पशुपालन तालिम:** न्यावशायिक पशुपालन तालिम विषयगत तालिम संचालन गरिनेछ । जस्तै: गाई, भैसी, भेडा, बाख्रा, वंगुर, कुखुरा तथा माछा आदि न्यावशायिक तालिममा २०-२५ जना सहभागी गराई ३-५ दिन सम्म संचालन गरिनेछ ।

सहभागी संख्या: २०-२५ जना

अवधि: ३-५ दिने

स्टेशनरी सामान: नोटकापी, डटपेन १/१ थान

चिया नास्ता: १ पटक (प्रत्येक दिन)

सहभागीलाई: यातायात खर्च (नियमानुसार)

११) **न्यावशायिक पशुपालन तालिम/डेरी सम्बन्धी तालिम तथा बजारीकरण:**

१२) **न्यावशायिक पशुपालन तालिम:** न्यावशायिक पशुपालन तालिम अन्य सिपमुलक तालिम व्यवस्थापन २ हप्ताका लागि पशु सेवा तालिम केन्द्रसँग समन्वय गरी तालिम उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

१३) कार्यक्रम संचालनका लागि खरीद गरी उपलब्ध गराइने पशुको मापदण्ड ।

अ) **बोका/बाख्रा/भेडा/थुमा:**

क) प्रजनन योग्य ७-८ महिना पुगेका ३ वर्ष भन्दा कम उमेरका बाख्रा, बोका खरीद गरी वितरण गरिनेछ ।

ख) जिउदो शारिरीक तौल २०-२८ किलो ग्राम भएको ।

ग) प्रजनन विकृति नभएको ।

घ) स्वस्थ निरोगी बोका, बाख्रा ।

ङ) स्थानिय हावापानी सुहाउँदो ।

च) उन्नत बोका, बाख्रा खरीद गर्दा ५० प्रतिशत भन्दा बढी जातिय शुद्धता भएको ।

छ) हाडनाता प्रजनन नभएको/नपर्ने बोका, बाख्रा ।

आ) **बंगुर/सुंगुर:**

- ४५-७५ दिन पुगेका पाठापाठी

- उमेर अनुसार तौल पुगको १५ कि.ग्रा. देखि २५ कि.ग्रा ।
- स्वस्थ निरोगी ।
- हाडनाता नपर्ने ।
- वेत मध्येको सबभन्दा राम्रो ।
- प्रजनन विकृति नभएको ।
- जातिय शुद्धता ५० प्रतिशत भन्दा बढी भएको ।
- हावापानी सुहाउँदो जातको ।

इ) गाई/साँढे /भैसी/राँगे:

- प्रजनन योग्य उमेर २.५ देखि ३ वर्ष पुगेको ।
- जातिय शुद्धता ५० प्रतिशत भन्दा बढी भएको ।
- प्रजनन अंग अन्य शारिरीक विकृति नभएको ।
- निरोगी स्वस्थ पशु ।
- उत्पादनका लागि उपयुक्त थुन कल्चौडा राम्रो विकास भएको, **सकनाशको** दुधे नशा स्पष्ट देखिने ।
- हाडनाता नपर्ने ।
- हावापानी सुहाउँदो जात ।

ई) कुखुरा:

- हावापानी सुहाउँदो जात (न्यू ह्याम्पशायर, अष्ट्रालोप, गिरीराज आदि)
- मासु अण्डा (दुवैको उत्पादन दिने जात)
- १ दिने चल्ला वा ४ हप्ते उमेरका चल्लाहरु ।
- खोप पुरा भएको ४ हप्ते उमेरका चल्लाहरु ।
- खोप पुरा भएको ६ हप्ते उमेरका चल्लाहरु ।
- खोप पुरा भएको ८ हप्ते उमेरका चल्लाहरु ।
- खोप पुरा भएको १० हप्ते उमेरका चल्लाहरु ।

कार्यक्रम संचालनका लागि सर्वसाधारणले जानकारी पाउने गरी सूचना प्रकाशित गरिनेछ । सञ्चार माध्यमबाट पत्राचार गरी जानकारी गराइनेछ वा सम्बन्धित वडा सँग समन्वय गरि छनौट गरिनेछ ।

१४) कार्यक्रम छनौट प्रक्रिया:

अनुदान सहयोगका लागि ब्यक्तिगत कृषक, समुह, समिति तथा ब्यावशायिक फर्महरू छनौट गर्दा निम्न प्रक्रियाबाट छनौट गरिनेछ । विशेष पकेट, प्याकेज तथा समुह, समिति छनौट गर्दा प्रक्रिया पुर्‍याई छनौट गरिने छ । कृषक ब्यक्तिगत, तालिम सेवा, घाँस वितरण नियमित कार्यक्रमका लागि छनौट समितिबाट छनौट गर्न आवश्यक हुने छैन । पशु सेवा शाखाको अभिलेख अनुसार छनौट गर्न सकिनेछ । विशेष कार्यक्रमका लागि छनौट समिति गठन गर्दा देहाय बमोजिमका पदाधिकारीहरू रहने गरि छनौट समिति गठन गरिने छ ।

प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	संयोजक
प्रशासन शाखा प्रमुख प्रतिनिधि	सदस्य
लेखा शाखा प्रमुख प्रतिनिधि	सदस्य
कृषि विकास शाखा प्रमुख प्रतिनिधि	सदस्य
सहकारी शाखा प्रमुख प्रतिनिधि	सदस्य
पशु सेवा शाखा प्रमुख	सदस्य सचिव

१५) छनौट मापदण्ड:

- क) समुह, समिति, फर्म दर्ता भएको हुनु पर्ने ।
- ख) समुह, समिति फर्म क्रियाशिल तथा मापदण्ड अनुसार संचालन भएको ।
- ग) एक पटक अनुदान लिइ सकेको सोही कार्यक्रमको लागि अनुदान सहयोग लिन नपाइने तर आवश्यकता अनुसार फरक कार्यक्रमका लागि अनुदानका लागि छनौट गर्न सकिने ।
- घ) पशु बीमा अनिवार्य रूपमा गरेको हुनु पर्ने ।
- ङ) लक्षित वर्ग हुनु पर्ने ।
- च) युवा, महिला, बलित, जनजातिलाई प्राथमिकता दिने ।
- छ) सम्बन्धित वडाको सिफारिस पत्र ।
- ज) तोकिएको ढाँचाको नियमानुसारको दरखास्त फाराम
- झ) ढाँचा अनुसारको प्रस्ताव पत्र

१६) कार्यक्रम कार्यन्वयन प्रक्रिया:

क) कार्यक्रम छनौट समितिले छनौट भएका ब्यक्ति फर्म, समुह, समितिलाई जानकारी गराइने छ । सुचना गरिनेछ । तोकिएको अवधि समयमा सम्पर्क हुन नआएमा वैकल्पिकलाई अवसर दिइनेछ वा निजलाई रद्द गरी अर्को सुचना जारी गरिनेछ ।

ख) सम्पर्क आएको ब्यक्ति, समुह, समिति तथा फर्मसँग कार्यक्रम संचालनका लागि सम्झौता गरिनेछ ।

ग) तोकिएको मापदण्ड लागत स्टिमेट अनुसार समयमा कार्यक्रम योजना सम्पन्न गरी भुक्तानीका लागि कागजात पेश गर्नु पर्नेछ ।

३) तोकिएको समयअवधि भित्र कार्य योजना सम्पन्न नगरेमा कार्यालय भुक्तानी दिन बाध्य हुने छैन ।

ङ) कार्य निर्माण भई योजना संचालन भइरहेको समयमा जनप्रतिनिधि कार्यालयका कर्मचारी अनुगमन गर्नेछन् । अनुगमन गर्न आउदा कार्य योजना निर्माण अनुगमन गर्न दिनु पर्नेछ ।

१७) कार्यक्रम संचालन आर्थिक नियमावली:

क) समुह, समिति, फर्ममा वितरण गरिने मापदण्ड अनुसारको पशुको दर रेट निम्न अनुसार निर्धारण गरिएको छ ।

ख) बाख्रा जिउँदो तौल प्रतिकिलो रु. ४००-४५०।-

ग) बोका स्थानिय प्रजनन जिउँदो तौल प्रति किलो रु. ५००।- देखि रु. ६००।-

घ) बोयर बोका, बाख्रा उन्नत ५० प्रतिशत सम्म रु. १,०००।-

ङ) बोयर बोका बाख्रा उन्नत ५० प्रतिशत देखि ७५ प्रतिशत रु. १५००।-

च) बोयर बोका बाख्रा उन्नत ७५ प्रतिशत देखि १०० प्रतिशत सम्म रु. २,५००।- देखि रु. ३,०००।- सम्म

- बंगुर ३५-४५ दिनसम्म उमेरको रु. ५,०००।-

- बंगुर ४५-६० दिनसम्म उमेरको रु. ६,०००।-

- बंगुर ६०-७५ दिनसम्म उमेरको रु. ६,५००।-

- प्रजननको राँगो उन्नत ५० प्रतिशत सम्म रु.४५,०००।-

- प्रजननको राँगो उन्नत ७५ प्रतिशत सम्म रु.६०,०००।-

- प्रजननको राँगो उन्नत ७५ प्रतिशत भन्दा बढी सम्म रु.८०,००० देखि १०००००/-

- प्रजनन साँढे ५० प्रतिशतसम्म रु. ४०,०००।-

- प्रजनन साँढे ७५ प्रतिशतसम्म रु. ४५,०००।-
- प्रजनन साँढे १०० प्रतिशतसम्म रु. ६०,०००।-
- प्रजनन राँगो, साँढेको उमेर (प्रजनन योग्य)
- २.५-३ वर्ष देखि ५-६ वर्ष भन्दा बढी नभएको ।
- भेडाको जिउँदो तौल प्रति किलो रु. ३००-३५० सम्म
- थुमाको जिउँदो तौल प्रतिकिलो रु. ३५०-४००।-

१८) खोप सेवा कार्यक्रमः

खोप सेवा संचालनका लागि प्राविधिक भेट (जे.टि.ए) जे.टि. भ्याक्सिनेटर नियुक्त गरी खोप सेवा संचालन गर्ने उक्त नियुक्त भ्याक्सिनेटरलाई निम्न अनुसार पारिश्रामिक उपलब्ध गराइने छ ।

- गाई/गोरु/बाँछाबाँछी/भैसी/राँगो, पडापाडीको रु. १०।-
- भेडा, बाख्रा, बोका, थुमा, पाठापाठी प्रतिगोटा रु. ५।-
- वंगुर, सुगुर, विर, पाठापाठी प्रतिगोटा रु. १०।-

१९) रोग सर्भिलेन्सः

संक्रामक रोग सर्भिलेन्स कार्यक्रम संचालनका लागि निम्न अनुसार पारिश्रामिक उपलब्ध गराइनेछ ।
नमूना संकलन रगत सिरम, गोबर, पिशाबको

- ठुला पशु गाई, गोरु, बाच्छावाच्छी, भैसी, राँगो, पाडापाडी प्रति पशु रु. २५।-
- साना पशुसु भेडा, बाख्रा, बोका, थुमा प्रति पशु रु. १०।-
- वंगुर, सुगुर, पाठापाठी प्रति पशु रु. २०।-

२०) रोग सर्भिलेन्स गर्ने कर्मचारीको पारिश्रामिकः (वर्डफ्लू, खोरेत, पि.पि.आर, अन्य.)

- अधिकृत स्तर प्रति दिन रु. ७५०।-
- सहायक स्तर प्रति दिन रु. ५००।-

२१) तालिम तथा प्रसार सेवा कार्यक्रमः

२२) कार्यक्रम अनुगमन

२३) न्यवस्थापन खर्चः

२४) विविध :

क) यस कार्यविधिको कार्यान्वयनमा कुनै बाधा अड्काउ परेमा नगर कार्यपालिका बाट निर्णय गराई सोही बमोजिम गरिनेछ ।

ख) संसोधन :- यस कार्यविधिमा कुनै बुँदामा संसोधन गर्नु परेमा नगर कार्यपालिकाले निर्णय गरि संसोधन गर्न सक्नेछ ।

ग) बचाउ :- यो कार्यविधि लागु हुनु पुर्व भए गरे गरेका काम कारवाही यसै बमोजिम भए गरेको मानिनेछ ।

घ) बाभिएको हद सम्म अमान्य हुने :- कुनै दफा संघिय तथा प्रदेश कानुन सँग बाभिएको हद सम्म अमान्य हुनेछ ।

<p>आज्ञाले</p> <p>देवराज जोशी</p> <p>प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत</p>
--